

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 1

1-) Bu bölümde kâinattaki varlıkların birbirine yardım etmesi hangi temel hakikate delil sayılır? (16 kelime)

Bütün varlıkların tek bir

2-) “Tek bir idare” fikri metinde hangi tür örneklerle desteklenir? (12 kelime)

Gök cisimlerinden doğal

3-) Gök cisimlerinin canlılar için faydalı şekilde işlemesi neyin göstergesidir? (9 kelime)

Kozmik ölçekte

4-) Bitkilerin hayvanlara, hayvanların da insanlara fayda vermesi nasıl bir zincir oluşturur? (11 kelime)

Birbirini tamamlayan,

5-) Hayvanların insanlara yararlı kılınması hangi daha geniş sonuca bağlanır? (12 kelime)

Bütün düzenin insan

6-) Besin maddelerinin hücrelere kadar ulaşp faydalı olması hangi ilkeyi gösterir? (11 kelime)

En küçük

7-) Metinde geçen rahmet, şefkat ve ikram kanunları neyi anlatmak için kullanılır? (18 kelime)

Varlıklar arasındaki işleyişin sert

8-) Bu işleyişten Allah’ın hangi sıfatları birlikte anlaşılır? (8 kelime)

Birliği, kudreti,

9-) Felsefeye yöneltlen eleştiride özellikle hangi görüş hedef alınır? (7 kelime)

Olayları

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 2

1-) Bu pasajın ana fikri bir cümleyle nasıl ifade edilebilir? (11 kelime)

Kâinattaki kapsamlı

2-) Varlıkların birbirine cevap verir şekilde bulunması hangi düşünceyi doğurur? (10 kelime)
İhtiyaçların önceden

3-) Güneşin ve ayın örnek verilmesi, delilin kapsamı hakkında ne söyler? (11 kelime)
Delilin yalnız

4-) Bitki, hayvan ve insan arasındaki ilişki metinde hangi bakımdan önemlidir? (10 kelime)
Rızık ve

5-) Organların birbirine yardım etmesi hangi bakış açısıyla değerlendirilir? (14 kelime)
Her parçanın bağımsız

6-) Hücre seviyesine kadar inen örnekler okuyucuda hangi etkiyi oluşturur? (13 kelime)
İlahî idarenin uzak

7-) Metne göre bu varlıklar kendi başlarına efendi değilse hangi konumdadırlar? (7 kelime)
Emir

8-) Varlıkların “görevli” gibi sunulması neyi reddeder? (8 kelime)
Sahipsizlik, başıboşluk

9-) Metnin sonunda tesadüfe yöneltlen soru nasıl bir hüküm içerir? (13 kelime)
Tesadüfün bu büyük

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 3

1-) Burada kâinata bakıldığında ilk fark edilen temel özellik nedir? (10 kelime)

Varlıkların birbirinden

2-) Metin, mahlûkatın tek bir Sahibe ait olduğunu hangi üç temel ifadeyle anlatır? (13 kelime)
Tek bir terbiye,

3-) Işık, hava, su ve yiyeceğin canlıların yardımına koşması hangi düşünceyi kuvvetlendirir? (12 kelime)

Tabiatta başıboşluk değil,

4-) Bitkilerin hayvanlara hizmet etmesi, kâinattaki hangi ilkeyi örnekler? (9 kelime)

Türler arasında

5-) İnsan bedeninin bu delilde yer alması neden anlamlıdır? (12 kelime)

Çünkü insan kendi

6-) Cansız ve şuursuz şeylerin hikmetli biçimde iş görmesi neyi imkânsız hâle getirir? (12 kelime)

Kendi kendilerine bilinçli

7-) Metinde cansız ve bilinçsiz varlıkların yaptıkları işlerin niteliği nasıl tasvir edilir? (10 kelime)

Son derece

8-) Metindeki delilin en önemli mantık adımı nedir? (14 kelime)

Birbirinden çok farklı

9-) Bu bölümdeki delil daha çok gözleme mi, rivayete mi dayanır? (9 kelime)

Daha çok

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 4

1-) Pasajda kâinatın tamamı nasıl bir yönetim altında gösterilir? (11 kelime)

Tek merkezden

2-) Metinde yardımlaşma sadece insanlar arasında mı anlatılır? (13 kelime)

Hayır; gök cisimlerinden

3-) Canlıların ihtiyaçlarını karşılayan unsurların hep “yardıma koşuyor” gibi sunulması nasıl bir anlam taşır? (12 kelime)

Bunların rastgele değil,

4-) Bitkilerden hayvanlara, hayvanlardan insanlara uzanan fayda düzeni neyi ispat eder? (10 kelime)

Rızık ve

5-) İnsan bedenindeki iç yardımlaşma, dış dünyadaki düzene nasıl ayna olur? (14 kelime)

Dış âlemdeki birlik

6-) Şuursuz varlıkların ihtiyaçlara uygun cevap vermesi hangi iki özelliği özellikle gösterir? (5 kelime)

Hikmeti

7-) Burada geçen bu kavramlar Allah hakkında nasıl bir anlayış kazandırır? (13 kelime)

Yaratmanın yalnız güç

8-) Varlıkların “hizmetkâr” ve “memur” gibi düşünülmesi ne kazandırır? (11 kelime)

Eşyanın kendi

9-) Bu inişli örneklendirme usulü okuyucuya ne kazandırır? (10 kelime)

Aynı ilahî

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 5

1-) Bu bölümdeki delilin çıkış noktası tabiatta görülen hangi olgudur? (12 kelime)
Varlıkların birbirine destek

2-) Güneş ve ayın canlılar açısından zikredilmesinin maksadı nedir? (14 kelime)
Hayatın devamı için

3-) Işık, hava, su ve besinin canlılara uygun şekilde fayda vermesi neyi gösterir? (10 kelime)
Hayat için

4-) Bitkilerin ve hayvanların insan hayatına katkısı nasıl bir ilahî terbiyeye işaret eder? (12 kelime)
Aşamalı ve hikmetli

5-) Besin parçacıklarının beden hücrelerine fayda sağlaması hangi sonucu destekler? (12 kelime)
En küçük seviyede

6-) Besin zerreciklerinin hücrelere fayda taşıması hangi seviyede ilahî düzen bulunduğunu anlatır? (10 kelime)
En ince

7-) Bu delil Allah'ın sadece yaratıcı olduğunu mu gösterir, yoksa başka yönlerini de mi? (13 kelime)
Sadece yaratıcı olduğunu

8-) Metnin sonunda felsefeye yöneltilecek itirazın asıl hedefi nedir? (13 kelime)
Her şeyi tesadüfle

9-) Bu pasajdan hareketle kâinata bakışımız nasıl değişmelidir? (14 kelime)
Onu dağınık nesneler

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 6

1-) Onuncu Pencere’de varlıkların ortak hareketi hangi inanç esasını güçlendirir? (12 kelime)
Tevhid inancını, yani

2-) Ayın burada anılma sebebi sadece ışık vermesi midir, yoksa başka bir işlev de vurgulanır mı? (11 kelime)
Sadece ışık

3-) Tabiattaki temel unsurların canlıların ihtiyacına uygun hâle gelmesi nasıl yorumlanır? (11 kelime)
Tesirsiz bir

4-) Canlı türleri arasındaki fayda ilişkisi neden önemlidir? (8 kelime)
Çünkü her

5-) En küçük maddelerin bile beden içinde faydalı görevlere yönelmesi hangi aklî çıkarımı doğurur? (18 kelime)
Kör maddelerin kendi başına

6-) Metindeki yardımlaşma sadece mekanik bir düzen midir, yoksa ahlâkî çağrışimli kavramlarla mı anlatılır? (10 kelime)
Ahlâkî çağrışımı

7-) Yardımlaşmanın “şefkat” ve “rahmet” ile ilişkilendirilmesi neyi gösterir? (16 kelime)
Kâinattaki düzenin yalnız zorunlu

8-) Tesadüf düşüncesi bu metne göre neden yetersiz kalır? (13 kelime)
Çünkü tesadüf, her

9-) Bu parçanın okuyucuya vermek istediği en temel mesaj nedir? (14 kelime)
Kâinattaki her türlü

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Bu bölümde kâinattaki varlıkların birbirine yardım etmesi hangi temel hakikate delil sayılır?
Bütün varlıkların tek bir terbiye edici, idare edici ve hükmeden Zâtın emri altında bulunduğuna delil sayılır.
- 2-) “Tek bir idare” fikri metinde hangi tür örneklerle desteklenir?
Gök cisimlerinden doğal unsurlara, canlı türlerinden insan bedenine kadar uzanan örneklerle desteklenir.
- 3-) Gök cisimlerinin canlılar için faydalı şekilde işlemesi neyin göstergesidir?
Kozmik ölçekte bile hayatı gözetten bir düzen bulunduğunun göstergesidir.
- 4-) Bitkilerin hayvanlara, hayvanların da insanlara fayda vermesi nasıl bir zincir oluşturur?
Birbirini tamamlayan, üst üste kurulmuş bir hizmet ve rızık zinciri oluşturur.
- 5-) Hayvanların insanlara yararlı kılınması hangi daha geniş sonuca bağlanır?
Bütün düzenin insan hayatını da gözetten rahmetli bir yönetim altında olduğuna bağlanır.
- 6-) Besin maddelerinin hücrelere kadar ulaşım faydalı olması hangi ilkeyi gösterir?
En küçük işlerde bile düzen, ölçü ve maksada uygunluk ilkesini gösterir.
- 7-) Metinde geçen rahmet, şefkat ve ikram kanunları neyi anlatmak için kullanılır?
Varlıklar arasındaki işleyişin sert ve anlamsız değil, merhametli ve nimet verici bir düzene bağlı olduğunu anlatmak için kullanılır.
- 8-) Bu işleyişten Allah’ın hangi sıfatları birlikte anlaşılır?
Birliği, kudreti, ilmi, merhameti ve keremi birlikte anlaşılır.
- 9-) Felsefeye yöneltilen eleştiride özellikle hangi görüş hedef alınır?
Olayları kör rastlantıya bağlayan görüş hedef alınır.

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajın ana fikri bir cümleyle nasıl ifade edilebilir?

Kâinattaki kapsamlı yardımlaşma, bütün varlıkların tek bir Allah'ın emriyle çalıştığını gösterir.

2-) Varlıkların birbirine cevap verir şekilde bulunması hangi düşünceyi doğurur?

İhtiyaçların önceden bilindiği ve ona göre karşılık hazırlandığı düşüncesini doğurur.

3-) Güneşin ve ayın örnek verilmesi, delilin kapsamı hakkında ne söyler?

Delilin yalnız yeryüzüyle sınırlı olmadığını, semavî düzeni de içine aldığını söyler.

4-) Bitki, hayvan ve insan arasındaki ilişki metinde hangi bakımdan önemlidir?

Rızık ve faydanın aşamalı biçimde birinden diğerine aktarılması bakımından önemlidir.

5-) Organların birbirine yardım etmesi hangi bakış açısıyla değerlendirilir?

Her parçanın bağımsız değil, bütünün hayrına çalışan bir memur gibi olduğu bakış açısıyla değerlendirilir.

6-) Hücre seviyesine kadar inen örnekler okuyucuda hangi etkiyi oluşturur?

İlahî idarenin uzak ve genel değil, çok yakın ve ayrıntılı olduğu kanaatini oluşturur.

7-) Metne göre bu varlıklar kendi başlarına efendi değilse hangi konumdadırlar?

Emir alan hizmetkârlar ve yaratılmış eserler konumundadırlar.

8-) Varlıkların “görevli” gibi sunulması neyi reddeder?

Sahipsizlik, başıboşluk ve kendi kendine işleme düşüncesini reddeder.

9-) Metnin sonunda tesadüfe yöneltilen soru nasıl bir hüküm içerir?

Tesadüfün bu büyük ve uyumlu düzen içinde açıklayıcı bir yerinin bulunmadığı hükmünü içerir.

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Burada kâinata bakıldığında ilk fark edilen temel özellik nedir?
Varlıkların birbirinden kopuk değil, birbirine bağlı ve yardımlaşma içinde oluşudur.
- 2-) Metin, mahlûkatın tek bir Sahibe ait olduğunu hangi üç temel ifadeyle anlatır?
Tek bir terbiye, tek bir idare ve tek bir tasarruf altında oluşlarıyla anlatır.
- 3-) Işık, hava, su ve yiyeceğin canlıların yardımına koşması hangi düşünceyi kuvvetlendirir?
Tabiatı başıboşluk değil, rahmet ve hikmetle kurulmuş bir düzen bulunduğu düşüncesini kuvvetlendirir.
- 4-) Bitkilerin hayvanlara hizmet etmesi, kâinattaki hangi ilkeyi örnekler?
Türler arasında kurulmuş karşılıklı fayda ve ikram ilkesini örnekler.
- 5-) İnsan bedeninin bu delilde yer alması neden anlamlıdır?
Çünkü insan kendi içinde de aynı birlik ve düzen delilini doğrudan gözleyebilir.
- 6-) Cansız ve şuursuz şeylerin hikmetli biçimde iş görmesi neyi imkânsız hâle getirir?
Kendi kendilerine bilinçli plan yaparak bu düzeni kurdukları iddiasını imkânsız hâle getirir.
- 7-) Metinde cansız ve bilinçsiz varlıkların yaptıkları işlerin niteliği nasıl tasvir edilir?
Son derece yerinde, hikmetli ve cömertçe işler olarak tasvir edilir.
- 8-) Metindeki delilin en önemli mantık adımı nedir?
Birbirinden çok farklı unsurların tek bir hedefe hizmet etmesinden ortak bir fail bulunduğunu çıkarmaktır.
- 9-) Bu bölümdeki delil daha çok gözleme mi, rivayete mi dayanır?
Daha çok gözleme ve görünen düzen üzerinde düşünmeye dayanır.

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Pasajda kâinatın tamamı nasıl bir yönetim altında gösterilir?

Tek merkezden sevk edilen, düzenli ve merhametli bir yönetim altında gösterilir.

2-) Metinde yardımlaşma sadece insanlar arasında mı anlatılır?

Hayır; gök cisimlerinden elementlere, bitkilerden hayvanlara, organlardan hücrelere kadar geniş bir alanda anlatılır.

3-) Canlıların ihtiyaçlarını karşılayan unsurların hep “yardıma koşuyor” gibi sunulması nasıl bir anlam taşır?

Bunların rastgele değil, belirli bir gayeye yönelik olarak sevk edildiği anlamını taşır.

4-) Bitkilerden hayvanlara, hayvanlardan insanlara uzanan fayda düzeni neyi ispat eder?

Rızık ve menfaatin ortak bir plan dâhilinde dağıtıldığını ispat eder.

5-) İnsan bedenindeki iç yardımlaşma, dış dünyadaki düzene nasıl ayna olur?

Dış âlemdeki birlik ve uyumun, insanın iç yapısında da aynı şekilde tecelli ettiğini gösterir.

6-) Şuursuz varlıkların ihtiyaçlara uygun cevap vermesi hangi iki özelliği özellikle gösterir?

Hikmeti ve merhameti özellikle gösterir.

7-) Burada geçen bu kavramlar Allah hakkında nasıl bir anlayış kazandırır?

Yaratmanın yalnız güç gösterisi değil, aynı zamanda rahmet ve lütuf tecellisi olduğunu kazandırır.

8-) Varlıkların “hizmetkâr” ve “memur” gibi düşünülmesi ne kazandırır?

Eşyanın kendi başına bağımsız olmadığını, hepsinin ilahî emre bağlı çalıştığını kavratır.

9-) Bu inişli örneklendirme usulü okuyucuya ne kazandırır?

Aynı ilahî düzenin her ölçekte görüldüğünü daha açık biçimde kavratır.

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 5 - CEVAPLAR

- 1-) Bu bölümdeki delilin çıkış noktası tabiatta görülen hangi olgudur?
Varlıkların birbirine destek olması ve ortak bir hizmet düzeni içinde bulunması olgusudur.
- 2-) Güneş ve ayın canlılar açısından zikredilmesinin maksadı nedir?
Hayatın devamı için büyük gök cisimlerinin bile belirli bir hizmet düzeni içinde çalıştığını göstermektir.
- 3-) Işık, hava, su ve besinin canlılara uygun şekilde fayda vermesi neyi gösterir?
Hayat için gereken şartların bilinçli bir düzenleme ile hazırlandığını gösterir.
- 4-) Bitkilerin ve hayvanların insan hayatına katkısı nasıl bir ilahî terbiyeye işaret eder?
Aşamalı ve hikmetli bir terbiye ile nimetlerin insanın istifadesine hazırlandığına işaret eder.
- 5-) Besin parçacıklarının beden hücrelerine fayda sağlaması hangi sonucu destekler?
En küçük seviyede bile düzenli bir görevlendirme ve yönlendirme bulunduğu sonucunu destekler.
- 6-) Besin zerreciklerinin hücrelere fayda taşıması hangi seviyede ilahî düzen bulunduğunu anlatır?
En ince ve küçük seviyede dahi ilahî düzen bulunduğunu anlatır.
- 7-) Bu delil Allah'ın sadece yaratıcı olduğunu mu gösterir, yoksa başka yönlerini de mi?
Sadece yaratıcı olduğunu değil, aynı zamanda yönetici, merhametli ve cömert olduğunu da gösterir.
- 8-) Metnin sonunda felsefeye yöneltlen itirazın asıl hedefi nedir?
Her şeyi tesadüfle açıklama iddiasının bu kapsamlı ve düzenli yardımlaşmayı izah edemediğini göstermektir.
- 9-) Bu pasajdan hareketle kâinata bakışımız nasıl değişmelidir?
Onu dağınık nesneler topluluğu gibi değil, Rabbimizin emriyle çalışan anlamlı bir düzen olarak görmeliyiz.

lisans 33-soz-p14-10-pencere-teavun-tecavub-ve-tesanudun-gosterdigi-rububiyet - Set 6 - CEVAPLAR

- 1-) Onuncu Pencere’de varlıkların ortak hareketi hangi inanç esasını güçlendirir?
Tevhid inancını, yani her şeyin tek olan Allah’ın idaresinde bulunduğu esasını güçlendirir.
- 2-) Ayın burada anılma sebebi sadece ışık vermesi midir, yoksa başka bir işlev de vurgulanır mı?
Sadece ışık değil, düzen ve zamanla ilgili bir hizmeti de vurgulanır.
- 3-) Tabiattaki temel unsurların canlıların ihtiyacına uygun hâle gelmesi nasıl yorumlanır?
Tesirsiz bir yığılma olarak değil, ilahî emre bağlı hizmet olarak yorumlanır.
- 4-) Canlı türleri arasındaki fayda ilişkisi neden önemlidir?
Çünkü her türün ötekini ihtiyacına uygun yarattığını gösterir.
- 5-) En küçük maddelerin bile beden içinde faydalı görevlere yönelmesi hangi aklî çıkarımı doğurur?
Kör maddelerin kendi başına böyle isabetli işler yapamayacağı, onları sevk eden bir ilim ve kudret bulunduğu çıkarımını doğurur.
- 6-) Metindeki yardımlaşma sadece mekanik bir düzen midir, yoksa ahlâkî çağrışımlı kavramlarla mı anlatılır?
Ahlâkî çağrışımı olan merhamet, ikram ve şefkat gibi kavramlarla anlatılır.
- 7-) Yardımlaşmanın “şefkat” ve “rahmet” ile ilişkilendirilmesi neyi gösterir?
Kâinattaki düzenin yalnız zorunlu bir sistem değil, aynı zamanda merhamet dolu bir nimet düzeni olduğunu gösterir.
- 8-) Tesadüf düşüncesi bu metne göre neden yetersiz kalır?
Çünkü tesadüf, her seviyede görülen düzenli yardımlaşmayı, ölçülü uygunluğu ve gayeli hizmeti açıklayamaz.
- 9-) Bu parçanın okuyucuya vermek istediği en temel mesaj nedir?
Kâinattaki her türlü yardım ve uyumun tek bir Rabbin varlığını, birliğini ve rahmetini gösterdiğidir.